

NORGES HØYESTERETT

Den 20. april 2007 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2007-00735-A, (sak nr. 2007/227), straffesak, anke,

Den offentlige påtalemyndighet

(førstestatsadvokat Jørn Maurud)

mot

A

(advokat Gunnar K. Hagen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stang Lund**: Saken gjelder utmåling av straff ved grov fartsovertredelse. Spørsmålet er om det skal idømmes ubetinget fengsel eller samfunnsstraff for kjøring med en hastighet av 134 km i timen i 80-sone.
- (2) Follo tingrett avsa 8. mai 2006 tilståelsesdom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 00.00.1976, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf § 5 første ledd, jf annet ledd, jf skiltforskriften § 8 til samfunnsstraff i 36 – trettiseks – timer. Gjennomføringstiden settes til 90 – nitti – dager. Den subsidiære fengselsstraffen settes til 18 – atten – dager.
 2. I medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd, jf førerrettforskriften § 2-2 nr. 6 fradømmes siktede førerretten for et tidsrom av 10 – ti – måneder, regnet fra beslaget den 5. januar 2006.
 3. Han pålegges å avlegge ny delvis (praktisk) førerprøve ved eventuelt gjenerverv av førerretten, jf førerrettforskriften § 8-3 annet ledd jf første ledd.”
- (3) Påtalemyndigheten anket over straffutmålingen til Borgarting lagmannsrett, som 12. desember 2006 avsa kjennelse med slik slutning:

”Anken forkastes.”

- (4) Påtalemyndigheten har anket over straffutmålingen og gjort gjeldende at det burde vært idømt ubetinget fengsel. I tilfelle Høyesterett skulle komme til at det skal idømmes samfunnsstraff, bør det fastsettes en ubetinget bot i tillegg.
- (5) I Høyesterett er saken behandlet sammen med sak nr. HR-2007-00734-A, (sak nr. 2007/71) som gjelder spørsmålet om bruk av samfunnsstraff ved kjøring med en hastighet av 97 km i timen i 50-sone.
- (6) *Jeg er kommet til at anken ikke fører fram.*
- (7) Domfellelsen gjelder kjøring med personbil torsdag 5. januar 2006 ca. kl. 21.30 på E6 ved Furuset i Oslo. Domfelte holdt en hastighet av 134 km i timen i gjennomsnitt over en strekning på ca. 1100 meter til tross for at høyeste tillatte hastighet på stedet ved skilting var 80 km i timen.
- (8) Tingretten beskriver kjøreforholdene slik:

”Av anmeldelse for trafikkforseelse av 6. januar 2006 fremgår at kjøringen fant sted på en veistrekning der kjøreretningene er fysisk atskilt, det var mørkt men gatebelysning, god sikt og opphold. Veien var saltet, og det var foruten noe melete snø på siden av veien bar vei med god friksjon. Dette er også bekreftet av siktede i retten. Retten finner det klart at vei- og føreforholdene som sådan ikke forhindrer anvendelse av samfunnsstraff.”

- (9) Tingretten nevner en episode under kjøringen som i anmeldelsen er beskrevet som ”meget farlig”. Siktede tok igjen en bil på et tidspunkt, og ble liggende for nær den foranliggende bilen. Retten kom til at situasjonen ikke kunne karakteriseres som ”meget farlig”. Verken aktor eller forsvarer har hatt innvendinger mot tingrettens bevisvurdering på dette punkt.
- (10) I rettspraksis fram til 2004 var det utviklet nokså klare grenser for når en fartsovertredelse er så grov at den bør føre til ubetinget fengsel. I 80-sone er dette 130 km i timen med mindre særlige formildende omstendigheter foreligger, jf. Rt. 2004 side 1772 avsnitt 11 med henvisning til Rt. 2002 side 1344, som igjen henviser til tidligere avgjørelser. I tre avgjørelser avsagt 17. november 2004 åpnet Høyesterett for at samfunnsstraff kunne anvendes også i saker om grove fartsovertredelser, og samfunnsstraff ble idømt i en av sakene. Dette er fulgt opp i to avgjørelser fra 1. mars 2005. Avgjørelsene gir ikke noen bestemt angivelse på når samfunnsstraff kan idømmes i stedet for ubetinget fengsel. Jeg viser for øvrig til dom i sak HR-2007-00734-A, (sak nr. 2007/71), som er pådømt i dag.
- (11) I dommen uttaler førstvoterende om anvendelsesområdet for samfunnstjeneste ved grove fartsovertredelser:

”Sitatene indikerer at den nedre grense for når det som utgangspunkt skal reageres med samfunnsstraff, er den tidligere grensen mellom betinget og ubetinget fengselsstraff. Jeg er enig i dette utgangspunktet. Som tidligere vist, er denne for kjøring i 50-sonen i overkant av 90 km/t.

Verken i disse eller i noen av de øvrige avgjørelsene gis det noen antydning om hvor langt over denne grensen samfunnsstraff kan benyttes. I Rt. 2004 side 1776 og i Rt. 2005 side 168, som er de to dommene der samfunnsstraff har vært benyttet, gjaldt det hastigheter som lå ganske nær grensen – henholdsvis 156,69 km/t i 100-sonen, der grensen lå på 155 km/t, og 112 km/t i 60-sonen, der grensen lå på 110 km/t. I to av

avgjørelsene der det ikke ble gitt samfunnsstraff, Rt. 2004 side 1772 og Rt. 2004 side 1774, ble fartsoverskridelsene ansett for å være for store til at det kunne anvendes samfunnsstraff. I den tredje avgjørelsen, Rt. 2005 side 170, ble samfunnsstraff ikke gitt på grunn av domfeltes tidligere overtredelser av vegtrafikkloven. Rettspraksis gir således ingen klar veiledning om hvor den øvre grensen bør ligge.

De nevnte sitater tyder imidlertid på at samfunnsstraff er tenkt benyttet i et nokså begrenset område, noe jeg finner må være riktig. Allmennpreventive hensyn taler for en streng straffutmålingspraksis, og selv om også samfunnsstraff gir en klart følbare reaksjon, især når dette kombineres med tap av føreretten, bør det reageres med ubetinget fengselsstraff ved særlig grove fartsovertredelser.”

- (12) I dommen konkluderes med at samfunnsstraff som utgangspunkt bør kunne benyttes opp til og med 95 km i timen i 50-sone, men ikke høyere.
- (13) Ut fra dette finner jeg at samfunnsstraff som utgangspunkt bør kunne benyttes ved kjøring med en hastighet opp til og med 135 km i timen i 80-sone. Det foreligger ikke særlige forhold i denne sak som tilsier idømmelse av ubetinget fengsel. Tingrettens fastsettelse av samfunnsstraffens lengde, gjennomføringstiden og den subsidiære fengselsstraff har jeg ikke merknader til.
- (14) I tilfelle Høyesterett skulle komme til at det skal idømmes samfunnsstraff, har påtalemyndigheten bedt om at det fastsettes en ubetinget bot i tillegg. Samfunnsstraff er imidlertid sammen med tap av førerett en så omfattende reaksjon at jeg ikke finner tilstrekkelig grunn til å fastsette en bot i tillegg, jf. Rt. 2005 side 168 avsnitt 11.
- (15) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- (16) Dommer **Endresen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (17) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (18) Dommer **Coward:** Likeså.
- (19) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (20) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: